

«Στο Κερατσίνι δεν έχουμε ζωή»

«Εμείς δεν έχουμε μοίρα εδώ. Σαν τα ποντίκια θα πνιγούμε. Τα μεροκάματα έπεσαν μπρούμυτα», λένε άνθρωποι της κεντρικής Ιχθυόσκαλας της χώρας στον Γιώργο Λιάνη, που αποτυπώνει με συγκλονιστικό τρόπο ιστορίες της Ελλάδας του 2016

γράφει
ο ΓΙΩΡΓΟΣ
ΛΙΑΝΗΣ

Ρεπορτάζ: Αθ. Κυριακόπουλος
Φωτογραφίες: Αν. Χατζηκωστής

Τσουκερή και αδάκρυτη εποχή. Ωρες του όρθρου, σαν θρήνος η κρίση, ευανόγνωστη στα σωθικά της πόλης. Μάης επαναστατικός. Σηκώνει μπαϊράκι με 30 βαθμούς και νοτιάδες αλούστους, που σου τρυπάνε τα κόκαλα. Κοιμάται η πρωτεύουσα και το λιμάνι ζαλισμένο από τα αποσιγάρα των εργατών του.

Το βλέπεις. Το ακούς. Το σκυλόδοντο της εποχής με βουλιμία τρώει δρόμους, σπία και μαγαζιά. Ενα κορίτσι μόνο περπατάει, άδειο απ' όλα, στον κεντρικό δρόμο μπροστά στο λιμάνι.

Στα βελούδινα νερά, σαν υδροπλάνα έχουν προσγειωθεί τα άστρα. Λάμπουν. Σπλιβίζουν. Παιζουν με τα κύματα. Ενα γλαρομάνι από πάνω μας κάνει τις πρωινές μαθηματικές του ασκήσεις. Ετοιμάζεται για φαί. Ιππатаί πάνω από την Ιχθυόσκαλα στο Κερατσίνι. Την κεντρική ιχθυόσκαλα της χώρας. Να τη μπροστά μας.

Ενα αδιάκοπο παζάρι. Μέσα σε εκτυφλωτικά φώτα από κρεμασμένους λαμπτήρες. Πρόσωπα γεμάτα έξαψη. Σοπράνο εδώ μέσα είναι το μεροκάματο. Ναυτίλος, η συνήθεια. Εκτάδην στο πάτωμα τελέρα γεμάτα γαύρους, αθερίνες, κουτσομούρες, μπακαλιάρους, καραβίδες, γαρίδες, που λάμπουν μέσα στους πάγους. Κι από πάνω, όρθιοι σαν υπνωτισμένοι, γυροφέρνουν μελαμψοί Αιγύπτιοι. Έχουν έναν θαυμάσιο τρόπο, σαν σκιέρ, να γλιστρούν με τα φορτωμένα καρότσια τους και να μεταφέρουν από τη θάλασσα στη Σκάλα και από τη Σκάλα στη θάλασσα. Οι τέσσερις φυλές του Ισραήλ είναι εδώ: Αιγύπτιοι, Σύριοι, Αλβανοί -το 90% των εργατών είναι Αλβανοί- και Ιρακινοί. Τα αφεντικά -που ξεχωρίζουν- είναι Έλληνες. Και οι Αιγύπτιοι ξεχωρίζουν, με τα πρόσωπα σκούρα, ανέκφραστα, σαν μικροί φαρῶ. Ή, μάλλον, σαν είλωτες που έχτισαν τις πυραμίδες. Μη-

δενικά της Ιστορίας πια... Παραμιλάνε, συναξάρουν. Μια Βαβέλ αυτή η μικρή πόλη... Οι σαρδέλες, οι γαύροι, οι παλαμιδες, αμίλποτο στο πάτωμα. Στην κατάψυξη. Όπως θα ζούμε κάποτε και οι άνθρωποι. Κρυσπαγικώς.

Γυρίζω στο βαθύ ρεπορτάζ, έπειτα από πολλά χρόνια. Εχω ένα ανήμερο μεράκι. Φλέγομαι από περιέργεια. Ολα αυτά, θλιβερός επίλογος μιας φτώχειας που έπεσε ξαφνικά και στο δικό μου το κεφάλι, όπως και στο κεφάλι των περισσότερων Ελλήνων.

Η επανάσταση

Τι ήθελαν αυτές οι επιγραφές στο σπυθαίο του λιμανιού; Ακόμα αυτό σκέφτομαι: «Εργάτη, ο Αλέξης κι ο Κουτσούμπας κλείνουν τα εργοστάσια». Ιερογλυφικά μιας ακατανόητης εποχής. «Επανάσταση τώρα πια σημαίνει να απουσιάζουμε απ' όλα». Πρίγκιπά μου, Καρούζε, πόσο υπέρετος ήσουν, που μου πήρε είκοσι χρόνια για να καταλάβω αυτόν τον στίχο. Βαγγελίστρα μου, ό,τι έγγραφες, τα βρήσκω μπρος μου...

Ο Δημήτρης είναι μάγκας και το ακούς αυτό. Δεν το βλέπεις μόνο. Στάζει η μαγκιά από πάνω του. Η καλώς εννοούμενη. Η κίνησή του. Πέντε ώρες μαζί και τις πέντε ώρες έπαιζε νευρικά την καπνοσακούλα του. Δύο ώρες μου πήρε ώσπου τον ρώτη-

